

že se usnesení na valné hromadě, pokud zákon neustanovuje jinak, dějí prostou většinou hlasů. Nelze proto v odvolání jednatele dosavadního a v ustanovení jednatele nového spatřovati změnu smlouvy, nýbrž jen výkon práva, smlouvou tou zaručeného. Kdyby však otázka odvolání a ustanovení jednatelů nebyla smlouvou upravena, je tu ustanovení § 16 al. 1 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák., jež výslovně praví, že jednatel může býti usnesením společníků kdykoli odvolán, při čemž mu arci zůstává zachován nárok na náhradu škody pro předčasné odvolání z úřadu jednatelského. Toto ustanovení má povahu donucovací a nemůže býti podle § 4 zákona platně vyloučeno ani smlouvou. Nejde-li však o změnu smlouvy, nelze na projednávaný případ užití ustanovení § 50 zákona o tříčtvrteční většině hlasů k platnosti usnesení, ani ustanovení § 49 téhož zákona, že usnesení valné hromady musí býti osvědčeno, nýbrž k platnosti usnesení stačí jak podle smlouvy tak i podle zákona (§ 39 zákona) prostá většina hlasů. Té však, jakž vyplývá z notářsky osvědčeného opisu protokolu o valné hromadě ze dne 28. června 1929, na níž byl stěžovatel z úřadu jednatele odvolán, bylo docíleno. Jest ovšem pravda, že podle odstavce 4. prohlášení ze dne 16. prosince 1921 byl místo vystoupivšího jednatele Josefa V-a ustanoven jednatel stěžovatel na dobu svého společenského poměru, z toho však nemůže stěžovatel těžiti, neboť ustanovení toto nemá ten smysl, že stěžovatel, dokud je členem společnosti, nesmí býti z jednatelského úřadu odvolán, nýbrž je mu rozuměti tak, že stěžovatel přestává býti jednatel, jakmile přestal býti společníkem.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Napadené usnesení rekursního soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení rejstříkového soudu, není ve zřejmém rozporu ani se zákonem ani se spisy a není ani stíženo zmatečností. Není tu tedy podmínek § 16 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. a nemohlo býti dovolací stížnosti vyhověno. Vzhledem k vývodům stížnosti nutno však ještě dodati, že opověď netrpí formální vadou proto, že není podepsána stěžovatelem jako dosud v obchodním rejstříku zapsaným jednatel, neboť v době jejího podání stěžovatel již jednatel nebyl a opověď čelila právě k zavedení rejstříkového pořádku (srv. Bílý, Nešý, Vacek: »Společnost s omezeným ručením« str. 95-III.). Není tedy opověď formálně vadná, ana byla podepsána dosavadním jednatel Janem H-em a nově zvoleným jednatel Jaroslavem H-em.

Čís. 9253.

Smlouva mezi Československou republikou a královstvím Srbů, Chorvatů a Slovinců o úpravě vzájemných právních styků ze dne 17. března 1923, čís. 146 sb. z. a n. na rok 1924.

Uznáním rozsudků jako exekučních titulů podle čl. 39 smlouvy jest rozuměti i uznání jejich materiální pravomoci, pokud vyhovují náležitostem čl. 41 čís. 1 až 4.

(Rozh. ze dne 10. října 1929, R I 754/29.)

Tuzemská firma F. žalovala chorvatskou spořitelnu u jugoslavských soudů o zaplacení 189.568 Kč z důvodu rukojemství za K-a. Oba nižší soudy žalobě vyhověly a ježto podle soudního řádu, platícího v Jugoslavii, nemá mimořádné dovolání odkladného účinku, zaplatila chorvatská firma tuzemské firmě zažalovaný peníz i s úroky celkem 228.824 Kč. Mimořádnému dovolání chorvatské firmy bylo napotom vyhověno a žaloba tuzemské firmy byla zamítnuta. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se chorvatská firma na tuzemské firmě vrácení zaplacených 228.824 Kč. *Procesní soud první stolice* uznal podle žaloby. *Důvody*: Na základě rozsudku král. horvatsko, slavonsko, dalmatského stolu 7členného v Záhřebě z 2. prosince 1926 se zjišťuje, že tento nejvyšší soud žalobu firmy F. zamítl z důvodu, že dnešní žalovaná nebyla oprávněna smlouvu ze dne 28. února 1921 jednostranně zrušiti a že tedy neměla právo požadovati na K-ovi zaplacení kupní ceny za zbývající zboží, a ohledně druhé žalované, dnešní žalobkyně, také ještě proto, že bylo její rukojemství ohraničeno lhůtou do 31. března 1922, kterýmžto dnem její závazek přestal a že jest žaloba z důvodu tohoto rukojemství teprve dne 1. dubna 1922 k soudu podaná, promlčena. Hledíc ke smlouvě mezi Československou republikou a Královstvím SHS. čís. sb. 146/1924, nelze k právě uvedenému rozsudku nejvyššího soudu horvatsko-slavonsko-dalmatského pohlížeti jinak, než že jím byl právní poměr mezi dnešními stranami upraven s konečnou platností. Citovaná smlouva zaručuje exekučním titulům každé ze smluvních stran vykonatelnost na území druhé smluvní strany a tím uznává, že pravoplatným rozsudkům jihoslovanských soudů přísluší na zdejším státním území účinek právní moci. Aby to bylo ve smlouvě výslovně řečeno, nebylo třeba, neboť, byla-li vzájemným rozsudkům přiznána vykonatelnost, jest tím též řečeno, že se jim přiznává právní moc, poněvadž vykonatelným jest právě jen rozsudek, který nabyt a jest účastněn právní moci. Stanovisko žalované v tomto směru není tedy správné, při čemž na tom nezáleží, že rozsudek, o kterém jest řeč, neodsuzuje žalovanou k plnění. To má jen ten následek, že na základě tohoto rozsudku nemůže dnešní žalobkyně vésti přímo exekuci, ale nijak rozsudek ten nezbavuje jeho významu pro právní poměr mezi stranami. Jakmile jest mezi oběma státy zaručena vykonatelnost exekučních titulů, musí každá ze smluvních stran respektovati pravoplatné rozsudky soudů druhé strany, takže se má v souzeném případě věc tak, jakoby o právním poměru mezi dnešními stranami bylo pravoplatně rozhodnuto soudem zdejším. Nemělo by tudíž účelu a bylo by přímo nepřípustné, by bylo rozhodnutí nejvyššího soudu horvatsko-slavonsko-dalmatského ze dne 2. prosince 1926 v tomto sporu

přezkoumáváno, a k přednesu žalované, pokud uplatňuje, že byla dnešní žalobkyně k zaplacení, o které jde, při správném výkladu právního poměru mezi stranami z důvodu záruky skutečně povinna, nelze vůbec hleděti. Jen mimochodem se podotýká, že, bylo-li ručení žalobkyně omezeno na dobu do 31. března 1922, o čemž jest podle obsahu procesního spisu jihoslovanského stěží možno pochybovati — jevil by se její závazek i podle zdejších předpisů (§ 1449 obč. zák.) uplynutím doby zaniklým, poněvadž byla žaloba dnešní žalované podána pozdě. Za tohoto stavu věcí jest jasné, že žalobkyně to, co jen na základě potvrzujícího rozsudku druhé stolice dnešní žalované plnila, může po rozsudku nejvyššího soudu v Záhřebě ze dne 2. prosince 1926 podle § 1435 obč. zák. žádati zpět, poněvadž důvod, ze kterého bylo plněno, pominul, a žalovaná by byla jinak na její škodu bezdůvodně obohacena. Obohacení sice firma F. popírá a uplatňuje zejména vzájemnou pohledávku z důvodu náhrady škody v téže výši, jako jest peníz zažalovaný, ale pohledávka ta jí nepřísluší. Neboť, pokud ji opírá o záruku žalobkyně za K., bylo nejvyšším soudem v Záhřebě jednou pro vždy vysloveno, že záruka před podáním žaloby pominula, a pokud žalovaná vyslovuje domněnku, že si žalobkyně zboží spolu s K-em přisvojila a je převzala, jde právě jen o domněnku nijak nedoloženou, se kterou se soud ani nemůže zabývati. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y: Vychází-li se ze stanoviska, že rozhodnutím nejvyššího soudu v Záhřebě ze dne 2. prosince 1926, bylo právoplatně uznáno, že záruka žalující spořitelny dne 31. března 1922 zanikla, může to míti jen ten význam, že neručí spořitelna již za závazky K-a, jež po 31. březnu 1922 teprve vznikly, ale nemůže to míti ten význam, že i její rukojemský závazek, pokud již před 31. březnem 1922 po právu vznikl, pouhým uplynutím tohoto dne zanikl. Bylo tedy důležitým zjistiti rozsah tohoto rukojemského závazku žalující spořitelny za závazky K-a z jeho komisionářského poměru proti firmě F. a dále, zda a do jaké výše vznikly již před 31. březnem 1922 závazky K-a proti firmě F. z komisionářského poměru, zejména odprodejem anebo ztrátou, po případě zpronevěrou komisionářského zboží. Právem vytýká odvolatelka, že řízení zůstalo neúplným, ježto nebyly provedeny důkazy o okolnostech tvrzených v žalobní odpovědi. Okolnosti tam uvedené mají pro rozhodnutí sporu podstatný význam, neboť zjistí-li soud na základě korespondence, po případě i jiných důkazů, že žalující spořitelna musila ručiti za veškeré zboží odprodané K-em, po případě i za zboží zpronevěřené a ztracené, a zjistí-li se, že K., jak odvolatelka tvrdila, větší díl zboží do komise daného odprodal již před 31. březnem 1922, se sníží eo ipso nárok žalobní o tyto částky, poněvadž ručila za správné odvedení kupní ceny docílené K-em.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by znovu rozhodl o odvolání bez ohledu na důvod, pro který zrušil rozsudek.

D ů v o d y:

Výhrada pravomoci může se týkati jen právního názoru, podle něhož rozhodnutí nejvyššího soudu v Zagrebu může míti jen význam, že žalobkyně neručí za závazky vzniklé teprve po dni 31. března 1922, ne však význam, že její rukojemský závazek zanikl uplynutím toho dne, pokud vznikl po právu přede dnem 31. března 1922. Dovolací soud souhlasí v zásadě s právním názorem vyplývajícím z napadeného usnesení, že rozsudku nejvyššího soudu v Zagrebu jest přiznati pravomoc i pro území Čsl. republiky. Smlouva s královstvím jugoslávským čís. 146/24 neobsahuje sice výslovného ustanovení o pravomoci nálezů jako smlouva s královstvím italským čís. 127/26, ale ze srovnání obou těchto smluv nelze usouditi jinak, než že pod uznáním rozsudků jako exekučních titulů podle čl. 39 smlouvy čís. 146/24 jest rozuměti i jich materiální pravomoc, pokud vyhovují náležitostem vytčeným v čl. 41 pod čís. 1 až 4. O tom bude nutno ještě uvažovati. Nezáleží tedy na tom, že nejde o rozsudek odsuzující k plnění, jež by mělo býti v tuzemsku vymoženo, nýbrž o rozsudek odpírající žádané plnění. Rozsudek nejvyššího soudu v Zagrebu bylo by vyložiti jak zní, a po této stránce neposoudil odvolací soud věc správně. Rozsudkem tím byla nynější žalovaná zamítnuta se žalobou proti nynější žalobkyni, žalované jako rukojmí, i z důvodu, že její rukojemství bylo omezeno lhůtou do 31. března 1922, kteréhož dne přestal její závazek (§ 1449 obč. zák.), takže žaloba podaná z důvodu tohoto rukojemství k soudu teprve dne 1. dubna 1922, byla promlčena. Nynější žalobkyně byla tehdy žalována jen jako rukojmí. Omezení rukojemského závazku do 31. března 1922 nemohlo podle rozsudku míti význam, že žalobkyně ručí dosud za závazky vzniklé do 31. března 1922, nýbrž znamená, že žalobkyně jen do téhož dne mohla býti žalována z důvodu převzaté záruky. Jakmile se tak nestalo, zanikl její rukojemský závazek vůbec a nikoliv jen z části. Práví přece zmíněný rozsudek výslovně, že žaloba podaná dne 1. dubna 1922 jest promlčena, tudíž že žalovaná nemá vůbec co žádati na žalobkyni z důvodu rukojemství. Tím byl jí odepřen jakýkoliv nárok z rukojemství vůbec. Není proto třeba zjistiti z uvedeného důvodu obsah závazku způsobem vytčeným v napadeném usnesení, neboť nárok z tohoto závazku byl žalované odepřen naprosto zamítnutím žaloby.

Čís. 9254.

Promlčecí lhůta pro právo odporovati rozdělení společného majetku, rozdělení zisků společenského jmění a tím i pro právo žádati úplné vyúčtování, počíná teprve subjektivní, osobní možností vymáhání práva.

Právo společníka veřejné obchodní společnosti nahlížeti v knihy společnosti, zahrnuje v sobě nárok, by knihy ty byly vedeny vedoucím společníkem řádně a správně, by z nich bylo lze seznati celý běh obchodu. Právo nahlížeti v obchodní knihy nevyčerpává právo společníka na složení účtů, nestačí-li nahlédnutí to k nabytí správného obrazu o stavu společnosti.